

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novaku na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede popoldne.

Štev. 28.

V Mariboru, dne 12. julija 1900.

Tečaj XXXIV.

Voditelji spodnještajerske nemške stranke.

Za politične boritelje ni dovolj, da poznajo samo svoje ljudi in moči, ampak dobro morajo biti poučeni tudi o stanju svojih nasprotnikov. Na Spodnještajerskem stoji nam katoliškim in narodnim Slovincem nasproti stranka, ki je v verskem oziru skrajno liberalna, v narodnem oziru pa skrajno nemško-radikalna. V taboru te stranke se nahajajo skoraj brezizjemno vsi Nemci in Posilinemci. Pogosto se torej imenuje ta stranka kratkoma nemška stranka, dasi vsakdo vé, da se še vedno nahajajo tudi Nemci, ki spoštujejo opravičene težnje in zahteve spodnještajerskih Slovencev.

Slovinci so na Spodnještajerskem v ogromni večini, število Nemcev je le neznatno. Pričakovali bi torej lahko, da so pri nas v vseh političnih stvareh Slovinci gospodarji, kateri pa seveda tudi neznatnemu številu Nemcev ne odrekajo njih pravic. A temu ni tako. Veter, ki veje iz Gradca, se lovi le v nemška jadra, in zato Slovinci kljub vsemu prizadevanju ne morejo priti do iste veljave, ki jim jo jamči njihova sposobnost in njihovo število. In to je krivo, da pri nas narodna nasprotstva ne utihnejo, ampak da živijo nepretrgoma naprej. Nam se zdi to popolnoma naravno. Kajti gnjila in ničvredna bi morala biti večina, ki se ne upira več manjšini, čeprav ima manjšina popolnoma druga načela in druge smotre.

Kdor ni slep, vidi in vé, da so se zadnja leta narodna nasprotstva zopet poostrila.

Slovinci hočejo končno priti k svojim pravicam, nemška stranka pa si prizadeva še vedno obdržati vse svoje doseganje postojanke. Toda še nekaj moral je opaziti pri nas vsakdo, ki ni slep. Vodstvo nam Slovincem nasprotne nemške stranke so prevzeli v zadnjem času nemški in posilinemški spodnještajerski trgovci. To je dejstvo, ki se ne dá utajiti, dasi moramo iz previdnosti za nekatere slaboumneže tudi tukaj pridejati, da še s tem ni povedano, da so brezizjemno vsi spodnještajerski nemški trgovci prvoboriteli stranke, ki je nam Slovincem nasprotna. Voditelji spodnještajerske nemške stranke so torej nemški in posilinemški trgovci. Evo dokazov! Nemški prvaki v Celju so trgovci Stieger, Rakuš, Radakovič, v Ptujju trgovci Ornik, Kolenc, Kazimir, Šulfink, v Slovenski Bistrici trgovec Stieger, v Sv. Lenartu v Slovenskih goricah trgovec Mravljak, v Mariboru trgovec Šober itd. V vsakem večjem slovenskem kraju so trgovci ali edine ali pa vsaj glavne zaslombe nemške stranke. Posebno Ptuj se je zadnji čas v tem oziru jako odlikoval. Nekateri ondodni trgovci, nobeden izmed njih ni somišljenik slovenske stranke, so začeli izdajati celo svoje politično glasilo v slovenskem jeziku in ptujski gremij je, kakor so poročali nemški listi, pričel tudi večjo akcijo proti nekaterim spodnještajerskim slovenskim listom.

Mi ne maramo danes dalje govoriti. Hoteli smo za danes samo dokazati in javno pribiti dejstvo, da silijo zadnji čas nemški in posilinemški spodnještajerski trgovci tako zelo

in tako vodilno v politično ospredje, da jih mora vsakdo videti. Mislimo, da se nam je naš namen posrečil.

Slovenski narodni ponos.

XII.

Slovanov je Bog ustvaril kakor listja in trave. — Za prosveto najimenitnejši narodi bivajo v Evropi. Po narodnosti razločujemo med njimi tri velika glavna plemena, namreč romansko (s Francozi, Lahi, Španci, Portugizi in Rumuni), germansko (z Angleži, Nemci, Švedi, Danci, Frizi, Nizozemci in Vlanci) in slovansko, o katerem smo že zadnjič govorili. Kar je še narodov, ne spadajočih v nobeno teh plemen in pripadajočih drugim, kakor so na pr. Turki, Madžari, Grki, Albanci, je primeroma neznatno, vseh skupaj jedva na 25 milijonov, dočim romansko pleme samo šteje danes 111 milj., germansko na 114 milj., slovansko pa na 122 milj. duš. Nas Slovanov je torej največ, in ker ima vsa Evropa okoli 372 milj. prebivalcev, približno $\frac{1}{3}$ vseh; od prebivalstva vsega sveta pa znašamo približno $\frac{1}{10}$.

Čisto naravno je, da imamo Slovani, ki smo v Evropi najštevilnejši, tukaj tudi največ sveta; od 9·8 milj. km² je našega 6 milj., dočim je germanskega in romanskega le po $1\frac{1}{2}$ milj. Če se ozremo po zemljiščih, ki jih imata ti dve plemeni po drugih delih sveta, moramo jima sicer priznati, da sta zastopani v Ameriki in Avstraliji in sicer tako, da je nekaj tega sveta dotičnih evropskih narodov

Listek.

Med ogerskimi Slovenci.

Maribor dne 11. junija 1900.

IV.

Ker sva se v Gederovcih tudi s šolskimi razmerami nekoliko seznanila, hočem se na tem mestu še teh spominjati. Ogrji imajo ali občinske ali državne ljudske šole. Če si občina sama postavi šolo in tudi učitelja sama poskrbi, se ji šola prepusti; v takem slučaju bi naši Prekmurci torej po zakonu lahko imeli slovenske šole. Ali zakon je v Avstriji, če govori za gojo narodnosti, stvar, ki velja le za neslovane, na Ogerskem je v tem oziru še slabše. Če bi slovenska občina hotela imeti slovensko šolo, delala bi ji vlada toliko ovir, da je taka šola kratkomalo nemogoča. Zato pa tudi slovenske občine šole prepuščajo vladi; nekoliko jim le pridejo ceneje. Samo-umevno je, da je učni jezik v teh šolah od prvega trenutka naprej madžarski; še več, slovenščina celo predmet ni. Otroci morajo madžarski moliti, madžarski odgovarjati, madžarski pozdravljati in vcepja se jim po hudo madžarsko vzgojenih učiteljih madžarski duh.

Stariši tožujejo čez šolo; pravijo, da se deca nič ne uči, da postaja od dne do dne boljše divja, da v šolah verskega duha ni itd.; ali kaj to vse pomaga? Edini katehetje, vso čast jim, se ne dadó omajati, da bi pomagali, na nedolžnih otrokih se pregreševati; oni učijo veronauk v slovenskem jeziku in se trudijo z deco, da se tudi nekoliko navadi slovenski čitati. Tudi po vseh močeh razširjajo družbo sv. Mohorja.

Hvala Bogu imajo Prekmurci večjidel vrlo, za slovensko stvar gorečo, zraven tega pobožno duhovščino. Duhovščina pa je tudi edini prijatelj, ki ga ima to ljudstvo v razumnosti. Za središče vsega narodnega gibanja v okraju, po katerem sva hodila, velja Tišina, in sicer zaradi župnika, ki tukaj službuje. Radi tega sva jo iz Gederove merila na Tišino, da bi videla »škofa prekmurskih Slovencev«, kakor Madžari imenujejo tišinskega župnika in dekana, doktorja Ivanocija, ter se mu spoštljivo poklonila.

V dobri uri sva bila tam; samo polje; pot je bila huda, ker je solnce grozno peklo, drevesa pa nijednega. Tukaj je eden izmed naju začel pešati, toda nočem povedati kateri; ali ker je drugi v prijetni nadi na redk seznanek neusmiljeno pritiskal, prvemu nič ni družega preostalo, kakor vse moči napeti in korakati za onim, ki je bil zdaj svoje

lahkote posebno vesel. Nada naju ni varala. Gospod dr. Ivanoci, mož lepe postave, najboljših let, krepkega zdravja, elegantnega vedenja, obsirne in globoke izobrazbe, pred vsem pa gorečega slovenskega srca, naju je sprejel jako prijazno in po slovanski šegi gostoljubno. Srečen, komur je dano, s tem možem mnogo občevati; zato v prvi vrsti srečen njegov vrli kapelan, srečni pa tudi župljani, ki to srečo, kakor sva se prepričala, vedo ceniti. Kaj bi pa ne? Saj jim je gospod župnik v vsakem oziru pravi oče. Na mizi so ležala tudi »Gesta et statuta«, t. j. opis zadnje sinode lavantske vladikovine in zbirka pri sinodi dognanih odlokov. Z veseljem nama je gospod župnik govoril o tej knjigi in dal spoznati, da se za naše razmere jako zanima.

Po kratkem a prisrčnem slovesu sva nastopila pot, ki drži v Radence. Na brodu prekmurskim bratom še zadnji pozdrav, in stala sva na zemlji štajarski. Pogled na Muro v slovenskem Štajarju pač ni prijazen, da, silno žalosten je. Po zgornjem in srednjem delu naše dežele je ta reka vseskozi regulirana, da voda ne more delati škode; pri nas pa je rečni breg od konca do kraja raztrgan, bližina preplavljena in opustošena, da je groza gledati. Ali deželne doklade plačujejo le nemški prebivalci?

Kaj sva na Štajarskem videla in slišala,

lastnina (kolonije), drugo pa samostalno; ali kolonije so od danes do jutri, danes so še meni podložne, čez noč pa se moje nadvlade otrrešejo; tako je, kakor pravi zgodovina, bilo doslej, in tako bo tudi z naprej, ker vsako živo bitje teži po prostosti; kar je samostalno pa, če je tudi tiste narodnosti, pri Romanih in Germanih čuta skupnosti več ne pozna, nikar že da bi se ta-le še raztezal čez celo pleme; saj smo že gori djali da plemenske zavednosti pri Germanih kakor pri Romanih več ni; Zvezne države pa, ki so je evropski Angleži še komaj pred kratkim utemeljili na pr. sočustvujejo s temi danes prav toliko kakor z nami Slovani. Temu nasproti pa ima Rusija od svojega evropskega sveta naprej proti vzhodu skoz celo Azijo še 17.5 milj. km², tako da meri ves po Slovanih obljudeni svet, ki se razprostira od Jadranskega morja in čeških Smerečin tje do Velikega ali Tihega morja neprestano, 23.6 milj. km² ali 2 $\frac{1}{2}$ krat toliko kakor vsa Evropa; od vse suhe zemlje je to več kakor $\frac{1}{5}$. Mimogrede še bodi omenjeno, da spada na Slovane izven ruskega carstva le onih 6 desetih; ruska država meri torej danes sama 23 mil. km².

Pa recimo eno, dve o ruski državi, ker na zunaj zastopa slovansko pleme pravzaprav ona, ki je fizično, politično kakor moralno najmočnejša, tako da se slovansko prašanje osredotočuje v njej. Velikost njeno že poznamo; prebivalstva šteje danes na 150 milj. Tako velike in mogočne kontinentalne države, t. j. brez kolonij, še svet ni videl; rimska je svoje dni merila kakih 5 milj. km², perzijska 7, arabska 10, mongolska 11; prebivalcev je rimska štela kakih 50 milj., ostalih imenovanih držav pa tega števila ni dosegla nobena. Izmed sedanjih dasta se z Rusijo primerjati le Kitajska z 11 mil. km² (s stranskimi deželami vred) in s 360 milijoni duš in Zvezne države v Ameriki z 9 $\frac{1}{2}$ milj. km² in 70 milj. prebivalcev. Toda Kitajska se sme z Rusijo pač le primerjati po številu, nikar pa po moči, z ozirom na katero se med velesile celo več ne šteje, tako slaba je. Tudi Turčija z 2 milj. km² in 21 milj. prebivalcev se v primeri z Rusijo ne more jemati v poštev. Evropske takozvane velike države imajo le po 4—600.000 km² in 30—50 milj. prebivalstva; med njimi je naša Avstrija največja. Še med kolonijskimi državami, ki se mnogo hitreje širijo, ki pa, kakor smo že gori djali, živé le od danes do jutri, je obseg Rusije doslej dospela le Anglija; čez noč, in gotovo ne bo več dolgo do tega, pa bo na svetovnem torišču stala kakor zapuščena reva, broječ jedva kakih 400.000 km², kakor Španija, ki meri danes le $\frac{1}{2}$ milj. km² in je še leta 1810. imenovala 11 milj. km² svojo lastnino. Rusija toraj danes vse države, kar jih je na svetu, po velikosti in po številnosti prebivalstva nadkriljuje visoko. Pa tudi z ozirom na notranjo kakor zunanjo mogočnost

tega ne bodem več opisoval; tudi ne bom pravil, kaj sva tukaj doživela. Kako se more goditi tistemu, ki pride po dolgem zopet enkrat k svojim dragim starišem, bratom, sestram in prijateljem? Ali nekaj še hočem h koncu vendar objaviti, kar sem pri sv. Duhu blizo sv. Jurja ob Ščavnici našel nenavadnega. Nad vrati neke poštene kmetske hiše sem namreč bral čedno izvršen napis:

Ta hiša sliši meni, pa vendar moja ni;
Ko drug za menoj pride, jo tudi zapusti,
In tretjega tud' bodo mrliča nesli z nje;
Prijatelj, odgovori, čegava hiša je?

Ali ni to lepo? Pri tej priliki se spominjam še drugega nadpisa, ki sem ga nekje na Slovenskem videl nad vrati prijazne gostilne; tudi tega hočem postaviti semkaj; glasi se:

Ne hod' naprej, prijatelj moj,
Pri vinski kaplji tu postoj,
Da duša k truplu se priveže
In k vincu kruha kos odreže.

Lepi so taki napisi na hišah, in dobro dejajo človeku, ki jih bere. Zdaj pa, dragi prekmurski bratje, ki nama bodete vedno v srcu: Bog z vami; le neumorno naprej!

zavzema v kolu držav prvo mesto; Rusija je najbogatejša na vsem: na žitu, na lesu, na koristnih rudninah, na denarju, pa tudi — in kar je največ vredno — na moralnosti; vsled tega se ji tudi v svetovni politiki danes priznava središče.

Pa pustimo zdaj Rusijo, povedali bi o njej še lahko mnogokaj, ali nočemo; Nemci in drugi bi v zlobnosti hitro trobili v svet, da škilimo iz domovine, dasi se to, kar smo rekli, lahko posname tudi iz vsake v avstrijskih šolah rabeče večje zemljepisne knjige; vrnimo se raje zopet k premišljevanju o slovanskem plemenu.

Kakor posamezni človek, tako ima tudi pleme, narod, svojo mladost, za njo dobo moško in končno starostno, v kateri moči ginevajo ter nazadnje popolnoma odstopijo. In zgodovina kakor narodopisje nas uči, da je pleme romansko zdaj starec, pleme germansko višek moške dobe prekoračilo, in da se pleme slovansko mladeniški dobi še le bliža; kajti le plemenu slovanskemu je lastna ona prvotnost, čvrstost in gibčnost duha in ona npravna nepokvarjenost, sploh ona vsestranska bujnost, ki diči fanta, dekle v starosti, ko se v mladeniča v devico jameta razvijati. Treba le primerjati imenovanih treh plemen leposlovje; Romani in Germani so se že izpisali, izvirne nove misli proizvajamo danes malone le Slovani, dobra polovica nemških knjig je prestavljenih, izmed teh zopet dobra polovica po izvirnikih slovanskih, in če cenimo nemško izvirno blago, ne sodimo preostro, če trdimo, da je le kakih 25% kaj vredno; povesti in romani nemških pisateljev so pač večidel prepojeni po brezverstvu, nepravnosti in narodnem napuhu.

Tudi teh treh plemen množilnost, ki jo posnemamo iz ljudskih štetij, dokazuje kaj jasno njih starost. Od leta 1887. do 1897. so se Romani pomnožili za 2.8%, Germani za 9.1%, Slovani pa za 20%; v jednom letu torej številno priraščajo Romani za dobro; $\frac{1}{4}$ %, Germani za $\frac{3}{4}$ %, Slovani pa za 2% mi se torej podvojimo že v kakih 40 letih, Germani v kakih 100, Romani pa še le v kakih 300 letih; čez 100 let na pr., ko bode Romanov 148 in Germanov 228 milj., bode nas Slovanov že 366 milj.

Te podatke nam je pa popraviti v tem smislu, da bi bili resnični, ako bi množna sila ostala današnji jednaka; ona pa pri Romanih in Germanih pojema, dočim je pri nas doslej rastla. Nemci so se na pr. v prvi polovici tega stoletja še v jednom letu množili za 1.2%, šli so torej nazaj za 0.45%; Romani še bolje nazadujejo; a Rusija se je pred 100 leti množila za 1.5%; od tistihmal je torej napredovala za $\frac{1}{2}$ %. Potemtakem čez 100 let Germanov in Romanov ne bo toliko, kakor smo gori rekli, ampak manje; tedaj bodemo Slovani šteli več, nego oni obe plemeni skupaj.

Zanimivo je pač zdaj vprašanje, kakšna utegne biti našega nadepolnega plemena prihodnost. Če se stvari razvijajo srečno, bode gospodarilo kakor zdaj, čez večjo polovico Evrope, in še čez celo Azijo. Za dobe rimske je bilo svetovno torišče Sredozemno morje, sedaj za dobe germanske je morje Atlantsko, v prihodnosti slovanski pa bode Veliko morje; še-le kulturi slovanski je torej prihranjeno, da obsega vesoljno zemljo. Nova železnica ruska, ki teče od skrajnega zahoda do obal Velikega morja, in ameriška železnica pacifiška, nadalje dosledno tiho prodiranje Rusije v Aziji proti turškemu, perzijskemu, angleškemu in kitajskemu jugu s svojimi stoterimi sredstvi, vse to govori jasno, da Slovan svojo nalogo pozna ter svojo prihodnost sluti, in da svoj cilj zasleduje resno. Slovanska moč bo tolika, da takšne na zemlji še ni bilo, pa tudi slovanska prosveta se bo gibala v takih višinah, da si tega sedaj tudi približno predstavljati še mogoče ni. V Rimljanih je med glavnimi duševnimi zmožnostimi prevladovala volja; srca niso imeli in tudi um se ni ravno mnogo bavil z gojo ved in umetnosti. German je volji, ki jo ima kakor Rim-

ljan, pridružil delo umsko; nobenega rekla Nemci tako radi ne ponavljajo, kakor da so narod mislecev, in prav ta zavest jim ponos napihuje najbolje. Nam Slovanom pa je Previdnost namenila — in zato nas je tako obdarila — da s trdno voljo in bistrim umom združimo še tretje, najlepše, namreč blago srce ter velikodejansko utelesimo človeštva idejal. Doba slovanska bode dosedanji zgodovini krona.

S tem končujemo članke o slovanskem narodnem ponosu. Videli smo, da imamo Slovenci uzroka dovolj, nositi v nas prav čvrst narodni ponos. Videli smo, da nismo ne zadnji, ne med zadnjimi, ampak da nam gre mesto med prvimi. Če nam krivična politika veže roke, maši usta, če ona sploh učinja vse, da bi nas pokončala, ali smo zato manje vredni? Vsaka sila do vremena, in tudi Slovenci jo bodemo prestali. Gotovo pa bode prej strta, če nam čvrst ponos podžiga srce in izpodbada voljo. Kličemo torej: Bog nam daj vsem skupaj kakor tudi vsakemu posebej skalno močnega slovenskega narodnega ponosa!

Politični ogled.

Avstrijski politicarji nemškega pokolenja neprestano kvarijo črnilo ter pišejo v časnike, kjer ugibajo, kako bi se neki dal zopet v pravi tir spraviti naš državnozbornski voz. Vse mogoče jim pride na misel, le eno ne, da bo treba malo ponižati nemško nadutost in Slovanom dati z Nemci enake pravice.

Bismarckplatz prepovedal je v Lincu deželni odbor. Občinski zastop se je pritožil proti tej prepovedi in najvišje sodišče je potrdilo deželnemu odboru. Tako v Lincu ne bo »Bismarckplatz«.

Dr. Lueger, dunajski župan je v četrtek slovesno prisegel kot častni meščan dunajski. Dr. Lueger je po prisegi imel navdušen govor, v katerem je obljuboval, da ga bo le smrt ločila od dosedanjega dela za krščansko ljudstvo.

Prijatelji Čehov. Ob sedanji češki politiki se nekateri slovenski listi in poslanci radi spodtikujejo. Gotovo to Čehom škodi, ako se drugi slovanski narodi izražajo proti njih politiki, Slovencem pa vendar nič ne koristi. Posebno vsiljiv je s svojim protiostrukijskim prepričanjem dunajski »Süden«. Včasih piše, kakor da bi sodelovali pri njem tudi židje. Do vlade mora imeti ta list veliko respekta, kajti kadar bi ji lahko povedal odkrito resnico, tedaj rajši piše članke o slovanskem slovstvu, o predsedniku ogrske državne zbornice itd. Sploh se list ogiba perečih vprašanj, posebno kar se tiče slovenskih dežel.

Istrski deželni zbor bo sklican na zborovanje za dne 30. julija v Koper. Italijanska stranka hoče tako, namestnik Goess pa jo v vsem uboga, torej bi že znala biti vest resnična. Da se posvetovanj udeležijo tudi slovanski poslanci, še ni gotovo.

Ruski car Nikolaj je izdal zakon, s katerim se prepoveduje prognanstvo v Sibirijo. S tem je odpravljena kazen, ki je močno ovirala vsako prosto gibanje ruskega ljudstva. Sedanji car mogočne Rusije je zopet pokazal svoje človekoljubno srce.

Na Belgijskem so porotniki oprostili Sipida, ki je streljal na angleškega prestolonaslednika. Svet se čudno suče!

Na Francoskem ne mine skoro mesec, da bi ne poslali kakega generala v pokoj. Pred kratkim je moral iti v pokoj načelnik generalnega štaba general Delanne in za njim poveljnik francoske armade Jamont. Dkor noče verjeti, da Dreyfus ni izdajalec domovine, pa ga sedanja judovska vlada pošlje v pokoj.

Vojska na Kitajskem. [S kitajskega bojišča je došla presenetljiva vest, da so bila 4. t. m. še vsa poslaništva v Pekinu nepoškodovana in da ondotnim tujcem tedaj ni ničesar manjkalo razun živil. To poročilo

naravnost nasprotuje prejšnjim vestem, katerim so pripisovale evropske vlade popolno verjetnost, ker so jih potrdili njih zastopniki na kitajskih tleh. Kdaj so torej poročevalci v Shanghaiju in Tientsinu »farbali« Evropo, prej ali sedaj? Ako bi bila resnična najnovejša vest, je še mnogo nade, da rešijo tujce v Pekinu zmagujoči Rusi in Japonci, ki so te dni dobro naklestili Kitajce v bitki 18 milj južno od Pekina in ubili 1000 mož. Toda Rusi in Japonci bodo ob dohodu v glavno mesto brzkone zaman iskali evropskih rojakov. Ljuti boji so se bili koncem minulega tedna za Tientsin. Kitajci so bombardirali evropske naselbine, Japonci pa kitajski del mesta, kakor pravijo z velikim uspehom, toda boj le še ni končan. Razun vojakov se je neki že vse izselilo v Taku, a tudi angleške vojake so poslali nazaj na ladije, ker so menda Japonci uvideli, da so jim le za nadlega.

Dopisi.

Iz Jarenine. (Slomšekova slavnost). Hvala Bogu, zopet je Jarenina doživela kaj lep naroden praznik, ki ji ne izgine tako hitro iz spomina. Slomšekova slavnost se je izvršila zadnjo nedeljo nad vse sijajno in veličastno. Preteči oblaki, ki so nas zelo vznemirjali, so se naenkrat umaknili proti jugu, tako, da smo lahko ob najlepšem vremenu obhajali to znamenito narodno slavnost. Udeležba je bila ogromna; Jareninčani in Jareninčanke so ta dan pokazale z vsestransko udeležbo, kakó jim je pri srcu sv. vera pa beseda materna. Posebno so nas razveselili naši zunanji prijatelji, pred vsem požrtvovalni mariborski rodoljubi duhovenskega in posvetnega stanú, potem Jakobčani, Šentiljčani, Kungotčani; iz Šentilja je došlo lepo število zavednih slovenskih mladeničev, ki v zadnjem času izvrstno delujejo za narodni napredek v šentiljski župniji, nekaj mladeničev je došlo od Sv. Magdalene v Mariboru, ki so bili odičeni s slovenskimi trobojnicami. Še več naših sosedov bi bilo prihitelo, da jih ni ustrašila preteča nevihta.

Slavnostni prostor pri cerkvi je bil lepo ozaljšan z zastavami, s podobo Slomšekovo in s primernimi izreki Slomškovimi. Slavnost otvori podpredsednik bralnega društva, najprisrčneje pozdravljajoč zbrani narod. Nato prav lepo zapoje domači mešani zbor pod vodstvom učitelja Čonča Slomšekovo »Preljubo veselje«, potem »Na goro«. Mladenič, Sekolov Franček, izvrstno deklamuje pesem »A. M. Slomšku«, na kar naenkrat zadone ljubki glasovi mariborskih pevcev, ki vzbude splošno pozornost našega ljudstva.

Na vrsto pride glavna točka slavnosti: slavnostni govor. Splošna tišina zavlađa, ko stopi na oder naš ljubeznivi slavnostni govornik, profesor dr. A. Medved, daleko sloveči proslavljalec Slomškov. Pričenjajoč svoj govor, je rekel, da smo Jareninčani še posebno dolžni slaviti Slomška ob stoletnici njegovega rojstva, ker je on posebno cenil Jarenino, jo večkrat obiskal ter prelepo opisal življenje za jareninsko župnijo prezasluznega častnega kanonika in dekana Franca Čepeja. Nato nam je v navdušeni besedi opisal Slomška kot bogoljuba in rodoljuba. Slomšek — sam vzgled najlepši pobožnega moža — je veliko storil za utrditev sv. katoliške vere med Slovenci. Delal je z besedo in s pismom. Kdo ne pozna zlatavrednih molitvenikov »Življenja srečen pot za mladeniče«, in »Krščansko devišstvo«? Bil je najslavnejši slovenski pridigar v tem stoletju. Slovenski narod do sedaj gotovo ni imel večjega rodoljuba, narodnjaka, kot je bil škof Slomšek. Brezštevilne so njegove zasluge za napredek našega materinega jezika, našega slovstva. Ustanovil je leta 1852 najslavnejšo družbo slovensko, kakoršne nima nobeden narod na svetu, družbo sv. Mohorja. S svojimi »Drobtinicami«, katerih je izšlo za nje-

govega življenja 17 letnikov, je položil temelj narodnemu probujenju posebno na Štajerskem in Koroškem. Slomšek je bil najslavnejši slovenski vzgojitelj; sam je pisal šolske knjige, vspodbujal učitelje k ljubezni do šole, vpeljal nedeljske šole; vse to je delal, dobro vedoč, da je dobra krščanska in narodna šola zibelka narodnega preporeka in napredka. Bil je Slomšek tudi velik avstrijski domoljub: vzorna je bila njegova ljubezen do cesarja in do Avstrije. Ob vojskinem času je celo zlagal navdušene bojne pesmi za slovenske vojake. Ni ga bilo škofa v Avstriji, ki bi storil kaj takega. Zato je vsa Avstrija dolžna slaviti 100 obletnico velikega domoljuba Slomška, ki kljub svojim zaslugam v svojem življenju od države ni dobil nobenega odlikovanja. Še mnogo drugih značilnih potez nam je omenil slavnostni govornik. Končujoč je zaklical trikratni »slava« Slomšku, ves zbrani narod pa mu je pritrdil, zajedno pa tudi slavnemu govorniku v zahvalo zaklical trikratni »živio!« Ljudstvo je bilo ganjeno od govornikovih besed — šle so k srcu, spoznalo je v Slomšku svojega največjega prijatelja in posebnega dobrotnika.

Sedaj zapoje mešani zbor »Nazaj v planinski raj«, Dankova Micika pa lepo deklamuje Slomškovimi pesmici: »Slovo solčavskim planinam« in »Vijolici«. Mariborski pevci se oglasijo s pesmijo »Bodi zdrava domovina«, Sekolov Franček še navdušeno prednaša Slomškov: Popotnica vojaška, drug deklamovalec pa Slomšekovo: Vodniku; še se oglašé po vrsti večkrat domači mešani zbor in mariborski pevci — v pesmicah v srce segajočih ljudstvu pa se topi srce veselja nad milo donečo slovensko pesmijo. Pevci zapojó še zadnjo pesmico »Slovenec sem«, podpredsednik bralnega društva pa iskreno zahvali narod in rodoljube za obilno udeležbo in sodelovanje ter zaključí slavnost, katero je ves čas poveljevalo tudi mogočno streljanje iz topičev.

Nato se je vršila prosta zabava v gostilni Cvilakovi s petjem in nagovori. Vse je bilo veselo, navdušeno vsled krasnega izida Slomškovne slavnosti. V zgodovini našega bralnega društva pa ostane letošnja Slomšekova slavnost zapisana z zlatimi črkami kot jasen dokaz, kako se je ljudstvo slovensko ob meji hvaležno spominjalo svojega probuditelja, škofa Slomška, ob stoletnici njegovega rojstva.

Iz Ljutomera. Bralno društvo za ljutomersko okolico imelo je v nedeljo dne 1. t. m. svoj redni občni zbor. Udov je bilo nad sto navzočih. Podpredsednik otvori zborovanje, spominjaje se odslega č. g. Brgleza, sedanjega župnika v Tinjah, kateri je mnogo storil za ustanovitev društva, kakor tudi dejanski podpiral s knjigami in denarjem. Zborovalci zakličejo mu trikratni »Živeli«. Tajnik poroča, da društvo prvo leto svojega obstanka ni prirejalo Bog vé kakšnih veselí, ker se je denar porabil za društvene knjige in omaro, priredila se je samo ena veselica s pomočjo dijakov dne 30. julija 1899. Dobiček te veselice porabil se je za nakup časnikov in knjig. Društvo sme pa biti ponosno, ker šteje 187 udov. Blagajnica kaže preostanek. Račun se je odobril. Knjižničar poroča, da šteje društvena knjižnica 602 knjigi. Največ so darovali teh knjig č. gosp. narodnjaki iz Ljutomera, v prvi vrsti posojilnica — 20 gl. — in razni drugi zavodi. Hvala jim tem potom! Knjig se je prečitalo 2819 števil, torej lep vspeh! Gotovo ni nobenega bralnega društva, ki bi se zamoglo s takim številom ponašati. Društvo je bilo naročeno na deset iztisov »Slov. Gospodarja«, na deset iztisov »Domovine«, na deset iztisov »Kmetovalca« in na deset iztisov »Domoljuba«. Društvo izreče zahvalo vsem darovalcem časnikov. Novim predsednikom je izvoljen enoglasno č. g. Srabočan. Ostali odbor se konstituirá sledeče: podpredsed. in tajnik g. Fr. Čeh, učitelj; blagajnik gosp. Zacherl Fr., učitelj; knjižničar g. Megla Alojzij, in odbornik g. Jelen Jože, posestnik. Namestnikom sta bila izvo-

ljena gg. Dajčar Fran, posestnik na Kamenščaku, in Sršen Filip, posestnik na Podgradju. Ke je še bilo sprejetih nekaj nasvetov, in pristopilo nekaj novih udov, zaključilo se je zborovanje s trikratnim »Živio« na presvetlega cesarja.

Iz Kozjega. Slavnost našega bralnega društva v čast sv. Cirila in Metoda obnesla se je jako sijajno. Velikanski kres in pokanje topičev oznanjalo je svetu, da tudi v tem zapuščenem kotiču živi zaveden rod, ki vé ceniti velikanske zasluge naših blagovestnikov za naš narod. Ta slavnost pa je tudi bila glasen opomin na uho naših nasprotnikov, opomin, da hočemo mi Kozje za-se ohraniti, in da naj naši nasprotniki v stran vržejo vsako nado na povrnitev poprejšnjih posilinemških časov. To si naj za uho zapíšejo Bahčič, Sartorček in drugi prvaki iz nemškega tabora. »Proč je proč«.

Tudi za Pirhovega Janezeka bi bilo dobro, da bi bil manj nemški. Tega mesarja bomo morali tam prijeti, kjer je najbolj živ; potem bo morda utihnil. Ko je zadnjič videl priprave h kresu, rekel je neki ženski besede, ki jih Slovenci ne bomo hitro pozabili. Prej še lahko pozabimo na njegovo mesnico.

Zadnji dopis iz Kozjega je naše »Nemce« hudo spekel. Seveda, resnica boli. A tako počeegetanje je časi jako koristno. Le glejte, da Vas ne začnemo čisto drugače krtačiti. Zatorej le ponižno v našem slovenskem Kozjem!

»Štajerec« ali »giftna krota« našel je tudi k nam pot. Pol ure smo se dobro imeli s to smešno spako, potem pa proč, proč se Ti pober; poslali smo ga nazaj. Takšne hrane mi ne maramo, smo boljše vajeni.

Še nekaj: Na sodnijskem poslopji še zdaj ni dvojezične table. Če je ne bo kmalu, vzeli bomo ostrejšje pero v roke.

Slovenci! Dne 5. avgusta pojdimo v velikem številu k Slomškovni slavnosti v Ponikvo, da bo tudi naš okraj tam častno zastopan.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. Profesorji so postali gg. J. Kardinar na celjski gimnaziji, K. Vrstovšek pa na mariborski. V Maribor pride na gimnazijo za profesorja Julij Miklau iz Brna.

Imenovanje. Osrednja komisija za umetniške spomenike je imenovala preč. gosp. kanonika dr. Jožefa Pajeka svojim dopisovalnim članom.

Grozna smrt. V Mariboru so se dne 6. julija dopoldne splašili konji z vozom, na katerem so bili naloženi sodčki za pivo. V ozki barvarski ulici jim je prišel nasproti nožarski mojster V. Vrba, ki pa se ni mogel ogniti. Voz ga je najprej pritisnil ob zid, potem je pa padel pod kolesa, ki so mu pretrgala trebuh in ga tudi sicer znatno poškodovala. Konja sta dirjala naprej, dokler nista na ovinku šolske ulice padla in prevrnila voza z vozačem vred. Poškodovanega Vrbo so prenesli v bolnico, a je že mej potjo umrl.

Kresovi v proslavo Sv. Cirila in Metoda. Konjiški Slovenci napravili so sijajni kres s krasnim petjem, umetnim ognjem in streljanjem. Pokazali so s tem, da niso samo verni katoličani, ampak tudi zavedni in odločni Slovenci. Da konjiškim Nemcem (?) to ni bilo po godu, se razume. Poskušali so to zabraniti, pa se jim ni posrečilo. Slovenci so tem slovesnejše proslavljali god slovanskih blagovestnikov. Vsa čast vrlim in zavednim konjiškim slovincem! Živeli! — V petek na večer gorelo je v Kostivniški župniji 12 kresov. Posebna radost in veselje sta se razodevala pri Muškerčevem kresu v Brezji, ki je gorel skoraj eno uro. Gromeli so topiči, srca so se v nemala slovenske navdušenosti,

ki se je izlivala v krasno doneče petje. — Kljub neugodnemu vremenu so pretečeni petek v veliki množini žareli kresovi po krasnih Slovenskih goricah. Po nekaterih krajih so bili prav umetno zloženi na pr. v podobi velikanskega križa ali s črkama C. M. Vmes pa so se od vseh strani razlegali gromoviti streli čez dol in goro. To so pač jasna in glasna znamenja narodne zavednosti po Slovenskih goricah. — V Št. Ilju so na štirih krajih žgali narodni mladeniči kresove. Čast vrlim mladeničem ob meji!

Izpit za učiteljice ročnih del delajo v Mariboru te le gospe, oziroma gospice: Alojzija Blenk iz Konjic, Frančiška Grosman iz Št. Jurja ob Ščavnici, Ema Jurko iz Tepin, A. Sekirnik iz Rogatca, A. Skrbinšek iz Planine, Pavla Vračko iz Spodnje Kungote, Gabr. Zinauer iz Št. Jakoba v Slov. goricah.

Ptujski Ornik in Slovenci. Imamo v rokah oklic Ptujčanov, v katerem prosijo podpore za Studentenheim. Na oklicu je podpisan Ornik, trgovec Kollenc, uradnik Kersch in gimnazijski profesor in vzgojitelj mladine Brigola. V oklicu pa govorijo: ... »Nemci iz vseh dežel pripoznavajo, da so naši obrambni koraki proti našemu slovanskemu sovražniku potrebni, pravični in pošteni. In zopet: ... «povsod se morajo (Nemci) braniti proti enoistem sovražniku, slovanskemu narodu, najsi bode ta že Slovenec, Čeh ali kdo drugi...» Tako torej! Slovence imenujejo trgovci Ornik, Kolenc, uradnika Kersch in Brigola svoje sovražnike. Ta oklic si mi denemo za zrcalo!

Lažnjivost nemških časnikov presega že vse meje. Svojim bralcem vedno pišejo, da delajo že Slovenci izzivalne priprave za sokolsko slavnost dne 15. avg. v Celju. Neki nemški časnik je celo tako drzen in prinaša lažnjivo vest, da se med slovanskim ljudstvom agitira za to slavnost z novico, da bo tudi presvetli cesar prišel takrat v Celje. To je vendar preveč predrzno! In tako vzbujajo nemški časniki dan za dnevom sovraštvo in zaničevanje proti slovanskemu narodu in nikogar ni, ki bi jih zavračal, kakor zaslužijo.

Na rogaško Slatino je prišel nadškof S. Milinovič iz Bara ter ondi pričakuje škofa Strosmajerja, ki pride že tudi ta teden na Slatino.

Bela zastava na sodišču v Šoštanju. Ves predminoli teden od nedelje do nedelje je visela s poslopja okrajnega sodišča v Šoštanju bela zastava v znamenje, da ni nobenega jetnika.

Iz Kostivnice. Blaž Šket p. d. Pust, 70 let star prevzihtar hotel je nabirati črešnje. Ko stopa po lestvici na črešnjo, se lestvica prevrne in mož pade na tla tako nesrečno, da je bil pri priči mrtev.

Jareninska mladina se je polnoštevilno udeležila Slomšekove slavnosti. Tako je prav! Vrli mladeniči in pridna dekleta, le napredujte v duhu Slomškovem, v ljubezni do vere in do besede materne!

Slovenski mladenič umrl. Dne 4. t. m. je umrl pri Sv. Benediktu v Slov. goricah bivši semeniščan, petošolec Franc Črnko. Zaradi vojaščine je moral zapustiti šolo, kar mu nenadoma umrje mati. Pred tremi meseci mu umrje še oče. To so bili silni in bridki udarci za blagega mladeniča. Vse to in povrh še prehlajenje pri vojaki mu je skopalo prerani grob. Bil je prav vzgleden mladenič. V svoji trimesečni bolezni kazal je izredno potrpežljivost in vdanost v božjo voljo. Dasi je dobro vedel, da zanj ni več nobene pomoči — kajti zoper sušico ni leka — vendar je bil v bolezni vedno dobre volje. Srčno je hrepenel večkrat prejeti sv. zakramente, kar je tudi storil s posebno pobožnostjo. Pokojni je bil, kar je nekaj jako redkega pri dijakih in vojaki, tretjerednik, in kot tak je opasan s spokornim pasom ter s škapulirjem sv. Frančiška stopil pred svojega sodnika. Pri njegovem pogrebu ni bilo sicer njegovih sošolcev, da bi mu zapeli kako

žalostinko, ni bilo učencov, ki bi mu govorili nagrobnico, toda zapeli mu so naši vrli pevci ginljivi žalostinki: «Blagor mu, ki se spočije», in «Nad zvezdami»; govorili pa so mu prav zgovorno naši dobri mladeniči, ki so ga nosili in spremili h grobu, govorili so zgovorno in glasno s tem, da jih je veliko prejele ob tej priliki sv. obhajilo, katero so darovali za dušo pokojnega, ki naj v miru počiva!

Javno obvestilo. Hodil sem pred kratkim po Ptuj in ptujski okolici ter obiskoval žive pa tudi rajne blage prijatelje. Kakor me je pri živih navdajala radost in veselje, tako se me je lotila notranja žalost ob grobih ljubih sobratov. Posebno pa sem bil žalosten na pokopališčih pri sv. Marjeti niže Ptuja, in na ptujskem mestnem pokopališču, ker sem na obeh mestih le slučajno — po nekih starih ženicah, ki so bile tam, zamogel najti grobova pok. g. župnika Trstenjaka na prvem, in beneficijata g. Bratuše na drugem, zgoraj imenovanem pokopališču. Morda dregnem s temi vrsticami dotične činitelje, kojih dolžnost bi bila imenovanim pokojnikom omisliti kak krščanski spominček. Skazujte svojim ljubim kršč. ljubezen tudi po njihovi smrti.

Nek slovenski duhovnik.

Slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda slavnost vršila se je na predpraznik dne 6. t. m. v slatinski okolici kljub slabemu vremenu ter razburjenosti slatinskih posilnemcev. V okolici gorelo je nad 20 kresov ter na večih krajih močno streljalo. — Pri ugodnejšem vremenu vršila bi se bila slavnost na sijajnejši način. — Kresovi goreli so tudi na mnogih krajih v šušarskem okraju — a videli so se daleč okrog — eden še celo v solčavskih (savinjskih) planinah. Kar se je pa letos vsled slabega vremena opustilo, storilo se bode znanprej, ako nam Bog zdravje da — ter še najdemo slovanska apostola sv. Cirila in Metoda v koledarju.

Pri romarski cerkvi na Sv. Gorah pri St. Petru je 7. t. m. ob polu eni uri ponoči v lursko kapelo strela tresčila. Poškodovana je stolp in obok v kapeli ter potrla šipe. Podoba srca Jezusovega, ki je visela na strani, je vrgla na tla, pa je popolnoma nepoškodovana, še šipa se ni strla. Altar lurske Matere božje ni trpel najmanjše škode. Pod altajem je našla strela pot v zemljo.

Poziv, ki ga razpošilja namestnik Clary na prebivalstvo dežele štajarske: Dne 26. junija t. l. so se dogodili v obširnih okoliših na Spodnjem Štajarskem silni nenavadni nalivi, kateri so v raznih krajih, posebno v sodnijskih okrajih Konjice, Šoštanj in Slovenji-Gradec povzročili veliko nadlogo in stisko. Deroče vode, katere so daleč tje čez bregove stopile in pri katerih se je več ljudi ponesrečilo, povzročile so v teku nekoliko ur veliko škodo pri hišah, vodnih napravah, mostovih in pri cestah, ter pri zemljiščih in raznih nasadih. Hudo zadeti posestniki so prišli ob vsa sredstva in so brez tolažbe, kajti povodenj razdejala je njim vse obrtne vire zaslužka, pokončala pričakovano letino, travnike in polja. Sedaj je le mogoče samo primeroma presoditi povzročena škoda na stotisoče kron, veliko družin prišlo je v hudo stisko in nadlogo! Pri tej veliki nesreči je lastna moč zadetih ljudi brezuspešna in usahnejo lokalni pomožni viri. Vsi morajo podpirajoč vzajemno sodelovati, da se zamore ponesrečenim ljudem jako potrebna pomoč hitro in zdatno podeliti! Jaz ukrenem torej, da se ima za polajšavo po tej povodni povzročene nadloge pričeti javna nabira milodarnih daril v celi deželi, in se nadjam, da se bode prebivalstvo dežele štajarske, katero je lansko leto težko skušanim domačinom na Gornjem Štajarskem dokazalo požrtvovalno ljubezen do bližnjega, tudi pri tem povodu spomnilo siromakov z delotvorno skrbjo. — Milodarna darila se bodo sprejemala v prezidijalni pisarni c. kr. namestništva, kakor tudi pri c. kr. okrajnih glavarstvih in županstvih v Gradcu, Mariboru, Celju in Ptuj

in takoj odposlala za določeni namen. — V Gradcu, 3. julija 1900.

Neprevidno streljal proti toči je dne 5. t. m. strelec Anton Zorman na strelišču v Zinici, št.-lenarški okraj. Ker je ta dan prvokrat streljal, je topič nepravilno na posev v dimnik postavil, in ko je počilo, vžgalo se je zajedno več kil smodnika in celo utico je razneslo. Strelec je, hvala Bogu, komaj srečno in zdravo kožo odnesel. Želeti bi bilo, da bi občinski zastopi strogo pazili in skrbeli zato, da vsi tisti, kateri imajo s smodnikom in z enakimi rečmi opraviti, previdno ravnajo.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Pri nas razširja ptujskega Štajerca nek iz Ptuja k nam poslan človek. Pridiguje ljudem o ljubezni nemških in nemčurskih trgovcev napram Slovincem. Vendar to je le pesek v oči. Nikar ne verjemite neumnemu pisarjenju ptujskega lističa. Zavrnite odločno vsakega trgovca, ki ga vam ponuja. Kvišku torej Slovinci in ne dajte si ga vsiljevati. Živeli slovenski narodni časopisi.

Iz Polzele. Umrla je dne 8. julija posestnica tukajšnje grajščine, Šenek Marija pl. Pongrac. K pogrebu jo je spremljalo 7 duhovnikov ter nebroj žalujoče gospode in priprostega ljudstva. Počiva v kapelici, katero si je bila šele pred kratkim preskrbela, ki je bila blagoslovljena letos 24. majnika. Ranjka, kakor tudi njen blagi, pred 8. leti umrl mož, storila sta marsikaj v prid občine, šole in cerkve. N. v. m. p.!

Iz Hoč. 7. julija smo pri nas prav slovesno obhajali praznik slovanskih apostolov sv. bratov Cirila in Metoda. Sicer se letos niso žarili kresovi slovanskima bratoma na čast s slovenskega Pohorja kakor druga leta, ker je to zabranjevalo veliko deževje, toda verni slovenski rod pa je še tembolj pokazal svojo hvaležnost slovanskima apostoloma ter ljubezen s tem, da je prišel zjutraj v zelo obilnem številu v hišo božjo. Zjutraj na vse zgodaj je vže milo trijančenje zvonov naznanjalo, da je danes poseben praznik, zlasti pa za Slovence. Pred pridigo, ki je bila v čast slovanskima apostoloma, je verno ljudstvo vidno navdušeno pelo, kakor tudi med slovesno sv. mašo ginljivo popevalo pesem: «Bodita nam brata zdrava» — sv. Cirilu in Metodu na čast. — V resnici! to je bil pravi slovenski praznik, kateri je kazal, da se naše verno slovensko ljudstvo s hvaležnostjo spominja slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda. A vidva, slovanska apostola, sv. Ciril in Metod, pa tudi prosita za naš narod, da veren ostane ter zvest svojemu jeziku.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Društvo za zidanje nove farne cerkve pri sv. Juriju ob Ščavnici je svota sedmega upravnega leta 31.464 K 18 h v osmem upravnem letu narasla na 34.171 K 52 h. Prispevki so bili letos bolj redki, ker se letos šolsko poslopje razširja in predeluje, kakor je bilo potrebno. Predvarek za to delo kaže nekaj čez 26.000 K.

Kako je kaj pri nas? — Iz Slov. goric nam pišejo: Grozdje je lepo odcvetelo in je sedaj tako lepo, da lepše ne more biti, pa tudi gosto nastavljeno je. Žvepljajo in škropijo ljudje pridno. Gorice zahtevajo vedno več dela in denarja. Sadja je dosti po poljih in goricah. Po murskem polju bo srednja letina za ozimino, kakovost pa bo dobra, ker v suši zori. Po nekaterih krajih je pšenica polegla. Cena pšenici je 7 gld. 50 kr. za 100 klg. Goveda in svinje imajo dobro ceno. Za konje se nič ne povprašuje. Vino se prodaja pri kmetih po 32 kr. liter, jabolčnica pa po 12 kr.

Rodoljube in bralna društva opozarjamo, naj vsepovsodi prirejajo slavnosti v čast Slomšku. Za letošnje poletje je ni primerneje slavnosti. Naj duh Slomškov zopet poživi in okrepča naše narodne moči!

Shodi. Katoliško pol. društvo za okraj Sv. Lenart v Slov. goricah priredi dne 22. t. m. politični shod pri Sv. Juriju v Slov. goricah, dne 29. t. m. pa pri sv. Trojici v Slov. goricah. Shodi se vršijo v proslavo stoletnice

Slomšekovega rojstva. Izvrstni govorniki in strokovnjaki so nam že obljubili sodelovanje, zato utegneta biti velikanska ta dva shoda.

K Slomšekovi slavnosti na Ponikvi pridejo tudi Rusini, ki bodo imeli svojo božjo službo v cerkvi sv. Ožbalta pri Ponikvi. Celjani in Savinčani se pripeljejo s posebnim vlakom. Prijave na skupni obed naj se nanašajo do konca t. m.

Iz sodišč. Sodni adjunkt dr. Ot. pl. Kočvar je iz Marenberga prestavljen v Ljubljano. Marenberški Nemci so ž njim mnogo izgubili, ker je bil njih zvest somišljenik. Sodnim adjunktom za Marenberg je imenovan Franc Handler iz Maribora.

V Gradcu je nekdo podžagal Bismarkov hrast, a Avstrija in Gradec še vedno stojita.

Za pogorelca Janeza Gregoreca na Grajeni je gosp. dr. Jurtela sprejel in oddal sledeče denarne zneske: Hran. in pos. društ. v Ptuj K 100., dr. F. J. 20, dr. F. H. 20, J. Z. 10, dr. A. B. 10, M. P. 4, V. V. 4, J. K. 5, A. P. 2, S. O. 2, J. M. 10, F. S. 2, A. J. 10, J. P. 2, dr. B. S. 5, J. C. H. 2, D. Z. 2 kroni.

O Štajercu ali ptujski »giftni kroti« govorniki, nam je težko. Zato tudi ne moremo priobčiti dopisov, ki se nanj nanašajo. Zadržani smo hoteli povedati neko radikalno sredstvo proti umazancu, a smo bili zaplenjeni. Moramo torej prej še proučiti ozračje, v katerem živimo.

Zapustil je, kakor se govori, urednik Štajarca kmalu po prvi številki uredniško mesto. No, to bi bilo prehitro.

Štajarca ali ptujsko »giftno kroti« vrzite povsodi ven. Tak umazan list ne spada v pošteno slovensko hišo.

Spodnještajerski Slovenci se veliko smeji o inseratih v ptujskem Štajercu, ker so se vsi trgovci izognili v inseratih Bismarkove ulice. Kasimir ima celo prodajalnico v Bismarkovi ulici, le ena vrata ima na Florijanski trg, pa je v inseratu naznanjen na Florijanskem trgu. Akerman ima samo eno okno na glavni trg in res je v inseratu odšel celo na Glavni trg. Gspaltl pa je odšel v Cerkevno ulico.

Veselje in žalost. Velika tolažba za spodnještajerske po zadnji povodni poškodovane prebivalce je bil obisk namestnika Claryja. Vendar je ljudstvo z žalostjo opazovalo, da namestnik ne razume njih jezika in okoli namestnika so se največ sukali tržani in mestjani.

Graški občinski svet je zavrnil z vsemi proti trem glasovom peticijo obrtnikov, naj zopet igra vojaška godba v Gradcu, Kaj družega od graškega občinskega zastopa ni bilo pričakovati.

Konkurz je napovedal J. Stepischnegg, trgovec v Konjicah.

Poučni tečaj za vinogradnike, sadjarje, cestarje itd. se je vršil na mariborski vinarški in sadjarski šoli od 18. do 23. junija. Udeležencev je bilo 18 in sicer sami Slovenci, a vendar se je zopet šopirila nemščina, vsled česar so bili nekateri močno ozlovoljeni. Še bomo govorili o tej stvari, tvarino imamo že skupaj.

Profesor Anton Bezenšek, slavni slovenski stenograf (brzopisec) je izdal v Hribarjevi tiskarni v Celju knjižico, v kateri opisuje petindvajsetletnico besede slovenskih dijakov in prvi shod slovenskih stenografov v Žalcu dne 13. avg. 1899. Knjižica stane 60 h in je čisti dobiček namenjen dijaški kuhinji v Celju.

Cena žitu na dunajski borzi dne 10. julija za 50 kg: Pšenica za jesen 8'07 K, rž za jesen 7'20 K, turšica za julij-avgust 5'95 K, za september-oktober 6'08 K, oves za jesen 5'57 K.

Iz drugih krajev.

Iz Št. Pavla pri Preboldu. Posne-manja vredno: Mesto venca na grob rajni

materi je podaril dr. Švab 20 K za potrebe nove cerkve v Št. Pavlu pri Preboldu.

Orgljarski mojster Ivan Zupan v Kamnigoricah na Kranjskem je dne 4. t. m. umrl. Bil je dobroznan po vsem Slovenskem.

Kazni na Kitajskem niso karsibodi. Pogosto se uporabljajo kazni s klobutami. Za delenje klobut »grešniku« se rabi primerno obrezan podplat. Že prva klobuta je tolika, da navadno grešnik zgubi zavest. Ako je število določenih klobut veliko, razdeli jih delavec na obe grešnikovi lici. Glava obsojencu tako silno zateče in čisto se obsojencu zbijejo iz ust vsi zobje. Tako mučenje so večkrat skusili misijonarji. Jako priljubljeno mučenje je Kitajcem s kletkami, od katerih imajo dvoje vrst mučilnic. Jedna kletka je 80 cm. visoka in 65 cm. široka. Obsojenec se ne more v njej ganiti. Druga kletka je višja. V to obesijo obsojenca tako, da se z nogama ne dotika zemlje. Tudi noge ubogim obsojencem ne pusté v miru. Za noge imajo posebno »prešo«, v kateri stiskajo obsojencem noge na najkrutejši način, povrh pa režejo mučencem kožo in mu jo trgajo s telesa. Tudi onim, katere obesijo, ne gre tako lahko, kakor v Evropi. Zadrignejo sicer vrv za vrat, a ko popolnoma zgubi zavest, mu jo zopet odvežejo, da pride zopet k zavesti. Ko tako trikrat ponové to mučenje, pride obesenec še-le počasi na drugi svet. Najhujša kazen pa zadene tistega, ki se zgreši z razžaljenjem kitajskega »veličanstva«. To je takozvana »počasna smrt«. Obsojenec trdno priveže na steber, vrat se mu da v železen obroč, poleg se pa postavi veliko košaro z nožmi, katerih vsak je določen, da se zasadi v poseben del telesa. Ko ima obsojenec vse nože v sebi, se ga razreže na drobne kosce.

Na Velehradu. Kakor zadnja leta, bode i letos dne 30. in 31. julija na Velehradu na Moravskem, ob grobu sv. Metoda slovanski evharistiški shod in slovesno zborovanje apostolata sv. Cirila in Metoda. Dne 31. julija in 1. avgusta se ondi vrši tudi slavnostna akademija. K tem slavnostim so povabljeni vsi častilci slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda ter dobe primerna prenočišča. Zadnja železniška postaja je Oggersko Gradišče. Natančnejša pojasnila daje župnijski urad na Velehradu ali pa državni poslanec dr. Anton Stojan v Dražovicah, p. N. Rousinov na Moravskem.

Amerikanske kokoši in solnčni mrk. Amerika je dežela nenavadnih iznajdb in prigodkov in zato se ne smemo čuditi, da so znali Američani celo solnčno mrknjenje izkoriščati na prav duhovit način. Opazovali so namreč, kako je perutnina mej zatemnjenjem solnca postajala nemirna. Neumne kokoši so namreč menile, da se je približala noč in tako so po svoji stari navadi takoj zlezle na svoje droge. Ko pa je tema minila, prihajale so zopet doli in v svoji bedastoči so valile jajca! To opazovanje je rodilo v ameriškanih glavah divno praktično idejo. Neki časnikar poroča namreč, kako kmetje v Georgiji in Alabami po onem znamenitem opazovanju na dan solnčnega mrka vsaki dan osleprijo svoje kokoši za eno jajce v svojo korist. Vsako opoludne zaprejo namreč perutnino v kurnike tako, da noben trak svetlobe ne pride notri. Ko jih potem zopet izpusté, mislijo neumne kokoši, da je jutro in zvalé poleg jutranjega še eno popoldansko jajce. Srečna dežela, v kateri gre ljudem vse tako po sreči!

Ptujega konja mora hraniti po konečni razsodbi državnega sodišča konjski trgovec Vondraček v Pragi, a ga ne sme prodati in ne pobiti. Sin nekega hotelirja iz Karlovih varov mu je pred dalj časom dal svojega konja na rejo. Ko se je konj pri Vondračku že precej zadolžil, je ta opomnil lastnika na povrnitev stroškov. Ker pa je opetovani opomin ostal brezvspešen in lastnik tudi ni hotel konja vzeti nazaj, je Vondraček pri gosposki storil potrebne korake, da

bi smel konja prodati na dražbi in na ta način priti do plačila. Na njegovo največjo jezo so pa razsodile vse instance in sedaj tudi najvišja, da konja ne sme prodati, ker ni njegov, marveč ga mora dalje rediti, dokler — menda starostj ne pogine.

Potres na Češkem. V Graslicah se je dne 4. in 5. t. m. zemlja 60krat potresla. Eden sunek je zibal 5 minut. Ljudje so silno prestrašeni zbežali na vse strani.

Avstrijski konzul utonil. Ministerstvo notranjih zadev je dobilo iz Jeruzalema vest, da je ondi v morskem kopeli v Jafi utonil jeruzalemski avstrijski konzul A. Schafraath.

Društvene zadeve.

Veliki koncert priredijo tukajšnji slovenski abiturijenti v soboto dne 14. t. m. na vrtu »Narodnega doma.« Po dovršenem vsporedu prosta zabava in ples v veliki dvorani »Narodnega doma.« O slabem vremenu se vrši tudi koncert v dvorani.

Jareninsko politično društvo priredi v nedeljo dne 15. julija ob polu 4 uri pop. v prostorih gostilne gosp. Fr. Vrega pri Sv. Marjeti ob Pesnici politični shod, na katerem bo poročal naš poslanec Robič o izstopu deželnih poslancev in o političnem položaju. Po zaključenem političnem shodu se vrši Slomšekova slavnost, pri kateri bo govoril slavnostni govor kapelan F. Muršič. Na vspredu so še petje in deklamacije. Na to sledi prosta zabava. Slovenci od Sv. Marjete, od Sv. Petra in iz sosesčin, pridite vsi na ta dvojni važni zbor! Mladina, pridi še posebno tudi ti na slavnost Slomšekovo!

Dijaška kuhinja v Ptuj. Doneski za I. tečaj šolskega leta 1899/1900 so se priobčili 4. februarja t. l. v »Slov. Gospodarju«. V drugem tečaju, t. j. počeniši z mesecem februarjem, pa so darovali društvu sledeči p. n. odborniki, zavodi in zastopi: gg. Belšak o. Karl, minoriti v Ptuj, na mesec 2 kroni dr. Brumen, odvetnik v Ptuj, mesečni 2 kroni; Cilenšek M., profesor v Ptuj, mesečni 2 kroni; Josek, mesečnih 80 vin.; Lorber, mesečnih 80 vin.; Menhart J., do meseca junija mesečni 2 kroni; Moravec, vikar, mesečni 2 kroni; Oščgan, c. kr. notar, mesečni 2 kroni; gospa Planinšek mesečnih 60 vin.; Toplak, c. kr. davk. pristav, na mesec 1 krono; razven omenjenih mesečnih podpor so v II. tečaju darovali: g. Sorglechner, župnik na Hajdini, 8 kron, sl. posojilnica v Brežicah 10 kron, sl. Čitalnica v Ptuj, namesto venca na krsto gg. Jeremica in Nemca, 30 kron; sl. posojilnica v Ptuj 200 kron; gosp. Strah Juri, velepos. v Hvaletincih, 2 kroni; volilo po č. g. Trstenjaku 23 kron; sl. okrajni zastop v Ptuj 400 kron; g. dr. Schmirmaul v Rajhenburgu 10 kron; sl. posojilnica v Slov. Bistrici 30 kron, in g. Weixl, beneficijant v Ptuj, 10 kron. Vsem blagim p. n. dobrotnikom izrekamo prisrčno zahvalo.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Prostovoljno gasilno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici priredi v nedeljo, t. j. 15. julija v gostilni g. Lasbaherja v Seliščih tombolo. — Odbor je s tem, da priredi tombolo v Seliščih, ustregel želji sosednih gasilnih društev in pričakuje torej prav velikega obiska. V slučaju slabega vremena 15. julija priredi se tombola 22. julija. Začetek ob 4. uri popoldne. Odbor.

Sv. Barbara v Halozah. V nedeljo 15. julija ob polu 4. uri popoldne priredi pevski in tamburaški zbor bralnega društva »Naprej« koncert v novi šoli. Vstopnina: sedeži 60 h, neudje 40 h, udje 20 h, otroci polovico. Po koncertu prosta zabava pri g. Koširju. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vabilo. K odborovi seji družbe duhovnikov lavantinske škofije dne 16. julija t. l., v ponedeljek ob 11 uri predpoldnem uljudno vabi preč. gg. odbornike predstojništvo.

Bralno društvo pri Kapeli blizu Radgone priredi dne 15. julija veselico s petjem in dvema gledališkima igrama na vrtu gosp. Lubeca v zidu. K mnogobrojni udeležbi vabi uljudno odbor. Vstopnina 10 kr.

Gospodarske stvari.

Zavarovalna zadruga.

(Dalje.)

Slovinci imamo do sedaj obdelane in rodovite zemlje po katastru.

410.000 hektarjev njiv.

816.000 hekt. travnikov in pašnikov.

81.500 hekt. vinogradov.

Na temu obdelanemu prostoru se pridelava poprečno v desetletnem primerju:

Pšenice 800.000 ha a 75 kg. je 600.000 mtc. e 18 K je 10,800.000 K.

Rži 750.000 ha a 70 kg. je 525.000 mtc. a 14 K je 7,370.000 K.

Ječmena 250.000 ha a 65 kg. je 162.500 mtc. a 13 K je 2,112.500 K.

Ovsa 1,500.000 ha a 50 kg. je 750.000 mtc. a 12 K je 9,000.000 K.

Turšice 1,300.000 ha a 72 kg. je 936.000 mtc. a 10 K je 9,390.000 K.

Ajde 1,200.000 ha a 65 kg. je 780.000 mtc. a 10 K je 7,800.000 K.

Prosa 250.000 ha a 75 kg. je 187.000 mtc. a 6 K je 1,125.000 K.

Sočivja 200.000 ha a 75 kg. je 150.000 mtc. a 15 K je 2,250.000 K.

Prediva in konopelj 10.000 mtc. a 80 K je 800.000 K.

Prediva iz lanu 25.000 mtc. a 100 K je 2,500.000 K.

Repice za olje 5.000 mtc. a 10 K je 50.000 K.

Lanu za olje 25.000 mtrc. e 20 K je 500.000 K.

Hmelja 5000 mtc. a 150 K je 750.000 K.

Vina 1,300.000 Htl. a 30 K je 39,000.000 kron. Poprečna vrednost vseh pridelkov je 83,667.500 K.

Vzemimo sedaj te podatke in kmalo bomo videli, kako da bode izgledal račun tega zavarovalnega oddelka. V smislu pravil se delijo vsi poljski pridelki v tri, in vinogradi pa v en oddelek, po kakovosti poljskega

pridelka, in po teh razredih se mora tudi zavarovalna premija plačevati in sicer:

Žitni pridelki v vrednosti 49,817.000 K in za vsakih 100 K je plačati na leto 1 K premije, trgovinskih pridelkov 3,850.000 K za vsakih 100 K je 2 K letne premije, hmelja za 750.000 K, za vsakih 100 K je 3 K letne premije in 39,000.000 K vrednosti vinskega pridelka za vsakih 100 K je 4 K letne zavarovalnine. Dohodki bi potemtakem znašali:

1. 4% obresti od vstopnine po 300.000 kron je 120.000 K.

2. 1% obresti od deležev 750.000 kron je 7500 K.

3. 49,817.500 K za 100 K 1 K znese 498.175 K. — 3,850 K za 100 K 2 K znese 77.000 kron. — 750.000 K za 100 K 3 K znese 22.500 kron. — 39,000.000 K za 100 kron znese 1,560.000 kron. — Skupni dohodki bi znašali 2,285.175 kron.

V desetletnem poprečnem statističnem zaznamovanju znaša škoda po toči na poljskih in vinogradskih pridelkih pouzročena in sicer:

1. 1% napravi popolnoma vničenje pridelkov;

2. 1½% napravi do polovice vničenje pridelkov;

3. 2% napravi do četrta vničenje pridelkov.

Ako vzamemo te podatke, znašala bi odškodnina za pouzročeno škodo poprečno vsako leto:

1. 1% vse vrednosti pridelkov 931.675 K.

2. 1½ do polovice pridelkov 698.755 K.

3. 2% do ¼ pridelkov 465.837 K in je torej skupaj 2,096.367 K. Upravni stroški tega oddelka 30.000 K. Skupni stroški bi znašali na leto 2,126.267 K.

Ako znašajo dohodki 2,285,175 K in stroški 2,126,267 K se pokaže preostanek na leto 158.908 K.

Ker pa vemo, da ne bodejo vsi poljedelci zavarovali svojih pridelkov zoper škodo po toči, vzemimo tudi tukaj najmanjše število udov, kar jih v smislu pravil pri tem oddelku zavarovanja mora biti t. j. 3000 udov.

I. Dohodki.

1. 4% obresti od vstopnine 6000 kron je 240 K.

2. 1% obresti od deležev 15.000 kron je 150 K.

3. Zavarovalnica znaša od pridelkov:

a) žitnih 999.700 K vrednost za 100 kron 1 K je 9997 K.

b) trgovskih 78.700 K vrednost za 100 K 2 K je 1574 K.

c) hmelj 15.000 K vrednost za 100 K 3 K je 450 K.

d) vinogradi 780.000 K vrednost 100 K 4 K je 31.200 K. — Skupni dohodki na leto 43.611 K.

II. Stroški.

1. 1% vse vrednosti pridelkov 18.720 K.

2. 1½% do polovice vrednosti pridelkov 14.040 K.

3. 2% do četrta vrednosti pridelkov 9369 kron. — Vsa odškodnina znaša 42.120 K. Upravni stroški tega oddelka 1200 K. Vsi stroški skupaj na leto 43.320 K.

Ako znašajo dohodki 43.611 K in troški 43.320 kron se pokaže preostanek na leto 291 kron.

Iz tega računa je torej razvidno, da zamore zavarovalna zadruga začeti svoje delovanje in da bode lahko uspešno delovala, ako pristopi k taisti najmanjše število udov.

Poprej sem navedel poprečno statistično število vseh pridelkov, katere pridelujemo Slovenci, vzemimo pri tem desetletno poprečno število in navedel množino o teži in pa imenoval desetletno povprečno ceno vsakemu pridelku. Po tem računu pridelujemo Slovenci okroglo za 93,667.500 K raznovrstnih pridelkov. In ako vzamemo že poprej navedeno število njiv in vinogradov 491.500 hektarov in računimo poprečno hektar po 1000 K, dobimo vrednost zemlje, to je njiv in vinogradov 491,500.000 K. (Konec pride.)

Loterijske številke.

Dunaj: 7. julija 1900. 32, 45, 77, 3, 55
Gradeč: » » » 57, 77, 58, 69, 39

Proda se

žaga in mlin s tremi tečajji, zidan, z dvema lepima sobama in kuhinjo, zraven je še druga zidana hiša z 2 sobama, s kuhinjo, 2 kleti, 2 vrta, njiva, 2 sadunosnika, travnik s sadnimi drevesi, hosta. Praša se pri gospej Marija Kos v Pod-sredi (Hörberg) Sp. Štajarsko. 2-3

80%

jesihova esenca

Ako hočete dober jesih sami narediti, pomešajte 1 liter moje 80% jesihove esence s 30—40 litrov studenčene vode, in izvršen jesih je gotov.

1 liter 80% jesihove esence velja 1 gl.

1 liter 60% jesihove esence velja 60 kr.

Izvrstno laško namizno olje katerega imam veliko zalogo, prodajam liter po 40, 48, 60, 64 in 80 krajc.

PTUJ R. Bračko PTUJ
v novi poštni hiši. 4-6

Spreten služabnik

(strežnik), kateri razume tudi kletarstvo, se takoj sprejme. Pojasnila daje o. Alfonz Svet, gvardijan oo. minoritov v Ptuj. 4-4

Ptujsko gimnazijo

obiskujoče dijake sprejema na stanovanje učitelj. Naslov «Pomoč pri uku» poste restante Ptuj. 1

Vrednejše kot povsod drugod

kupite oblačilno blago, robje platno in predpasnike, narejeno perilo v prav veliki

Adolf Messiak, Drangasse 4.

izberi in pa tudi v kakovosti.

Kdor enkrat pri meni

kaj kupi, se lahko prepriča.

Vrednejše kot povsod drugod!

Razpis

stavbe novega postrešja (rušta) na stolp pri farnej cerkvi v Slovenski Bistrici.

Cerkveni skladni odbor v Slovenski Bistrici je sklenil, da odda stavbo novega postrešja (rušta) na stolp pri farnej cerkvi v Slovenski Bistrici, in se ta stavba s tem razpisuje.

Zgradbeni stroški so proračunjeni na 7166 K 36 v.

Dotične postavno kolekovane ponudbe naj obsegajo od zunaj: »Ponudba za prevzetje stavbe novega postrešja na stolp v Slov. Bistrici«; in se naj pošljejo na cerkveni skladni odbor v Slovenski Bistrici v roke načelnika gsp. Albert Stiger do

20. julija 1900

do 12 ure dopoldan; od znotraj:

1. ime in predime, bivališče in stan ponudbenika;

2. Popust ali nadplačilo po odstotkih v številkah in z besedami razločno pisano;

3. 10% vadium ponujenega zneska v gotovini ali v vrednostnih papirjih;

4. razločni izraz, da je ponudnik ponudbene pogoje in zgradbeni operat pregledal, in da se taistim brezpogojno podvrže.

Zgradbeni operat in ponudbeni pogoji se lahko vsaki dan v navadnih uradnih urah v pisarni okrajnega odbora v Slovenski Bistrici pregledajo.

Cerkveni skladni odbor v Slovenski Bistrici

dne 3. julija 1900.

Načelnik: Albert Stiger.

KUVERTE

s firmo priperočja

tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Na prodaj

čez 2 orala zemlje, hiša, klet in nova preša, 2 hleva, sadunosnik in vinograd se proda na Sredmi (Mittelberg). Cena je 600 gld., takoj plačati treba 300 gld. na drugo lahko čaka Blaž Urbas na Slemenu št. 40 p. Selnica. 2-2

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Išče se gostilna

v najem. Dobro obiskana gostilna na dobrem prostoru se vzame takoj v najem. Naslov pri uredništvu »Slov. Gospod.« 2-3

HARMONIUM

amerikanskega sistema s 5 spremeni obsegajoč 5 oktav F.-F., malo rabljen, leta 1898 kupljen, se proda za 70 gld. z zabojem. (Nov pa je stal 140 gld.) Kupci naj se blagovolijo oglasiti pri organistu Silv. Šentjarc v Ptuj. 2-3

Orglavec

45 let star, samec, izučen mizar, izdeluje cerkvene oprave (stole itd.) v umni čebeloreji popolnoma izurjen in poštenega vedenja, želi pri kaki srednji fari orgljarsko in mežnarsko službo nastopiti. Naslov Jožef Rangus, orglavec na Razborju, p. Loka pri Zid. mostu. 2

Jos. Mursa na Krapji pri Ljutomeru

Odlikovan s častno diplomom l. 1895 na razstavi v Ptuju.

Na celem Jugoslovanskem edina izdelavnica cementnih
mozaik-ploč.

Tlak sestavljen iz takih ploč je enak pogrnenim umetno vezanim preprogam in je lepši in cenejši kot tlak iz klinker ali šamotnih ploč, ter skoro neomejene trpežnosti. **Stopnice iz cementa**, tudi brušene, imitacije marmorja in sijenita. Trše in lepše kot iz kamena. **Cevi iz portland-cementa** v dvanajstih velikostih od 5cm do 75cm v premeru. Cementne korita za svinje in studence, za jasli, za govedo in konje. **Strešnike iz cementa z dvojno zarezo** in zgornjim obrobkom (Doppelfalzziegel mit Kopfverschluss) z asfaltom impregnirani. Taki strešniki so skapčani na vseh štirih straneh, pripravljeni za zelo položne strehe. 13 komadov krije 1 m², ki tehtajo komaj 35 kg. — Ceniki zastoj in franko. 5

Filijala v Središči na Dr., zaloga: Radgona, Ljutomer.

Lepe podobice s črnim okvirom kot spominki za v molitev priporočene ranjke.

Primeren tisek na drugi strani oskrbimo hitro in lično.

100 kosov od 80 kr. do 1 gld. 80 kr.

K obilim naročilom se priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte si vsiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravej bobovi kavi, ki vam bode gotovo ugajal, to je iz čiste cikorijske in sladove tvarine napravljena domača „Kava“ in „Sladna kava družbe sv. Cirila in Metoda.“

Dobiva se povsod. 19

Zaloga pri **Ivan Jebačinu v Ljubljani.**

Umetno-obrtna delavnica

cerkvenih kamnoseških in podobarskih del

kamnoseka **J. F. PEYER-ja** priseženega izvedenega
v Mariboru,

Kokoschnegg-Allee, Hilarinsstrasse, Carneristrasse.

Izdeluje altarje, prižnice, obhajilne mize, krstne kamene, okna, itd. itd. Tudi prevzema mere prostorov za omenjene predmete, kakor tudi originalne načrte.

Posebno se bavi z napravo nagrobnih spomenikov. Prav velika zaloga dogotovljenih novih nagrobnih kamenov od peščenega kamena, marmorja, granita in sijenita.

Solidna postrežba in prav nizke cene. 23

Domača pijača,¹

katera se napravi iz Eter-jevega sadnega soka, je prav krepčalna in okusna pijača, treba da poskusite in gotovo boste jako zadovoljni. Iz Eter-jevega sadnega soka narejeno sadno vino je priljubljeno v tisočih rodbinah in dobiva od dne do dne več prijateljev. 10 litrov sadnega soka, ki z vodo pomešani vskipi, da 120—140 litrov sad-

nega vina. — Liter te izborne pijače stane samo okoli 5 kraje. Deset litrov sadnega soka stane 8 gld. in se dobiva pri

Ivan Hostnik-u v St. Vidu, Šmarje pri Jelšah, Štajarsko.

Kdor hoče 400 mark²⁴

garantirano mesečno lahko in pošteno zaslužiti? Naj pošlje naslov z znakom: **V. 21 Annoncen - Exped. K. F. Wojtan, Leipzig-Lnd.**

Prikladni darovi za sv. birmo.

Najizvrstnejše ure, zlate, srebrne

dobite pri 5-5

Ditingovem nasled. Th. Fehrenbachu

MARIBOR Gosposka ulica 26 MARIBOR

Podružnica: Dravska ulica 15 Maribor.

Budilniki, anker od 1 gld. 20 kr. višje

Budilniki, koledar od 2 gld. naprej.

Nikljeve ure, rem. ank. od 2 gld. 50 kr. naprej.

Srebrne ure rem. 4 gld. ankar 6 gld. in višje.

Zlata ura za gospe od 10 gld. naprej.

za gospode 20 gl. in višje.

Safhausenske točne ure od 16—24 gld.

Kupuje staro zlato in srebro. Popravila in vrezke izvrši hitro in ceno.

Varnostna očala v rabi pri žvepljanju komad po 30 kr.

Ure na nihalo ki bijejo ure 10 gld., ki bijejo četrtje od 20—30 gld.

Podobe z godbo tudi na obroke.

Zlati poročni prstani od gld. 1:50—10

Zlate verižice gl. 3-65

Srebrne veriž. gl. 2-12

Uhani, igle, napestnice, noži in vilice, očala, nanosniki in toplomeri

raznih vrst.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu

vsakovrstne podobice, molitvenike, rožne vence, svetinjice, križce.

Velika knjiga z vzorci od navadnih do najfinejših podobice je v tiskarni na vpogled.

Spominki na prvo sv. obhajilo kos od 1 do 10 kr.

Rožne vence vsake velikosti in kakovosti prodajamo na drobno in debelo, **rožne vence žalostne Matere Božje in preč. Spočetja** itd. — Lepi križci so pa medeni ali niklasti za rožne vence, za kras na steno in posebno za častite duhovnike za sprevidenje bolnikov; križi s stojalcem, **svetinjice** različnih vrst.

Tiskarna ima v zalogi tiskovine za:

župnijske, občinske in politične urade, odvetnike in notarje, trgovce, hotele in gostilnice, posojilnice in zasebnike.

Naročila na lepake (vsake vrste in velikosti), poročne liste, osmrtnice, spominske liste, vizitke, tabele, knjige, časnike, dalje preskrbi za vsak uad ali zasebnike štampilje (pečate).

Vsako naročilo se izvrši hitro, lično in ceno.

Karol Tratnik,

izdelovatelj cerkvenega orodja in pa posode stolne ulice št. 1. v Mariboru, Domgasse Nr. 1

Priporoča se preč. duhovščini

za naročila cerkvenih orodij:

monštranc, kelihov, ciborijev, lestencev, križev, svečnikov, itd. v različnih zlogih, katere prav lepo in trpežno izdeluje.

Staro cerkveno orodje prav dobro

popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognji.

Za vse svoje izdelke jamčim, priznalna pisma naročnikom na razpolago.

Svoji k svojim.

Najbolji moravski premog in koks za kovače se dobi po najnižji ceni pri **Alojziju Vršič-u**, trgovcu v Ljutomeru.

Na prodaj!

dobra trgovina mešanega blaga, c. kr. prodaja tobaka, gostilna z zalogo žganja, obrtno poslopje s petimi sobami, 2 kleti z vsemi dotičnimi oddelki. Vse je v novem stanju, brez ali tudi z zeljščem, po ugodnih pogojih na prodaj. — Jozefa Kunst Sv. Marjeta, na Dravskem p. 1-3

Iz Etterjevega sadnega soka dobljenega iz prirodnega sadja, ki je prost vsakih kemičnih primesij in se toraj ne sme zamenjati z umetnim sadnim sokom, napravi si lahko vsakdo z malimi stroški prav dobro, trpežno poživljajočo

Sadno pijačo

10 litrov sadnega soka, ki se brez vsakega drugega dodatka zmeša s 100/130 litrov navadne vode, da po naravnem kisanju 110/140 litrov močne, čiste okrepečevalne jako zdrave in cenene

sadne pijače.

Dobi se pri en gros-trgovcu A. Jurca in sinovi v Ptuj. — Viljem Etter, Sigmaring.

12

Ormoška posojilnica

registrovana zadruga z neomenjeno zavezo.

Račun za leto 1899.

Aktiva:	Svota		Pasiva:	Svota	
	Kron	v		Kron	v
Posojila	317897	94	Deleži	21370	—
Zaostale obresti	8997	24	Obresti od njih	4339	68
Zaostala provizija	1015	90	Hranilne vloge	266.196	10
Naložen denar	11974	60	Pripisane obresti od njih	10.013	12
Nevzdignjene obresti	489	—	Izposojila v tekočem računu	20000	—
Prehodni zneski	784	24	Predplačane obresti posojil	2379	06
Inventar po 10% odpisu	354	12	Vknjižen dolg	20870	30
Predplačane obresti izposojil	500	—	Rezervni fond	64.648	34
Predplačane obresti vknjiženega dolga	29	26	Pristopnina in prepisnina	306	—
Hiša v Ormožu	64000	—	Čisti dobiček	4320	42
Gotovina dne 31. dec. 1899	8400	72			
Skupaj	414443	02	Skupaj	414443	02

Ormož, dne 31. grudna 1899.

Hranilne vloge se sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član zadruga, ter se obrestujejo po 5% od dne 1. po vložitvi sledečega meseca, pa do zadnjega dne meseca pred vzdigom. Obresti se pripisujejo koncem vsacega leta kapitalu brez posebnega naročila. Rentni davek plačuje posojilnica. Zneski do 200 K izplačuje se brez vsake odpovedi, za zneske nad 200 K pogojena je odpoved, in sicer do 1000 K 8 dnij, do 2000 K 1 mesec, nad 2000 K 2 mesca, vendar se tudi taki zneski izplačujejo navadno brez odpovedi, seveda kolikor dopušča blagajnično stanje.

Zaloga in posojilnica glasovirjev Berte Volckmar,

državno izkušane učiteljice na glasovirju

v Mariboru, Gornjih gosposkih ulicah št. 54,

v pritličju nasproti c. kr. državne gimnazije

Priporoča svojo bogato zalogo

novih

glasovirjev

in

pijanin

s križnimi strunami, (orehovo polituro, črni in ameriški orehov les)

kakor tudi

Harmonij

po evropskem in ameriskem sezalnem sestavu iz najboljših tovarn po tovarniških cenah.

Glasovirji „Ehrbar“!

jamči se pismeno. Plačuje se v obrokih. Stari glasovirji se zamenjavajo in prodajajo

Posojila po najnižji ceni.

Vožnje karte in tovarni listi v **AMERIKO**

Kraljevi belgijski poštni parnik **Red Star Linie, Antwerpen** vozi naravnost v

Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. avstr. vlade. — Natančna pojasnila daje:

Red Star Linie, Dunaj IV. Wiedenergürtel 20

ali pa 22

Anton Rebek v Ljubljani — Kolodvorske ulice 34.

Julij Popper, Innsbruck — Bahnstrasse 8.

Razne uradne pečate

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Lepo posestvo

na prijaznem hribčku v Topolah pri Rogški-Slatini, 30 oral gozda, njiv, vinograda, travnika in pašnika. Nova hiša s 3 sobami, kuhinja, klet in novo gospodarsko poslopje se radi boleznin in starosti posestnika pod ugodnimi pogoji proda. Naslov: **Ivan Drofenik v Topolah**, p. Rogaska-Slatina. 2

Slomšekov doprnski kip

Na od mnogih stranij izraženo željo, dobiti o priliki Slomškove stoletnice njegov doprnski kip, obrnil se je pripravljali odcor v ta namen do našega kiparja Repiča na Dunaju, ki je obljubil izgotoviti iz malca doprsje, predstavljajoče Slomška.

Pri najmanj 50 naročilih stalo bode doprsje 20 K. Ako se oglasi več naročnikov, bode cena primerno nižja. Kdor si tedaj želi naročiti omenjeni kip, naj prijavi nevtegomu naročbo, da bode delo do konca meseca julija dovršeno. Prijave je pošiljati na

Ivana Zabukovšek

cand. iur. na Dunaju, vseučilišče.

Na prodaj!

V Šmartnu pri Slovenjem Gradcu je radi boleznin lepo posestvo, obstoječe iz 30 oral njiv in travnikov, 50 oral gozda, takoj po ceni za prodati. Omenjeno posestvo je jako pripravno za kako večje podjetje, posebno za izdelovanje opeke in lončarske posode. (Se že mnoga leta napravlja v dobrih vspehom izvrstna opeka). Je tri četrt ure od Slovenjegraškega kolodvora in četrt ure od okrajne ceste oddaljeno. Več se izve pri posestniku **Ferdinandu Jehart v Šmartnem pri Slov. Gradcu.** 2-2

Jamčeno pristen

brinjevec in slivovko

v steklenicah po 1 in pol litra prodaja

J. Belle, Kostanjevica na Kranjskem.

Uljudno

prosimo naše bravbe «Slov. Gospodarja», da nam blagovolijo naznaniti, kje se nahaja kakšno srednjeveliko vzorno gosgodarsko poslopje in vzorna tlačilnica za sadje in grozdje z drugo potrebno upravo. Uprav. „Slov. Gosp.“

Fotografski zavod v Mariboru

je najstarejši

Henrika Krapeka, v Fritsch-evi vili Badgasse št. 11.

Dohod k vili skoz Grabengasse, Bad- in Fabriksgasse.

Priporoča fotografska dela vsake vrste od medajlonove do človeške velikosti, ter vse najboljše in najhitreje izvršuje.